

frivillig Vis at erhverve Jord til rimelige Priser, der saaledes kan gaa ud til Udstykning til mindre Landbrug. Det er i Virkeligheden kun Principrytteri, naar man gør gældende, at hvis man ikke kan faa dette Princip ført igennem, vil man lade Lovgivningen herom falde. Et saadant Standpunkt fra Regeringspartiernes Side kan vi ikke forstaa. Jeg synes, de vilde staa stærkere i deres Krav om Ekspropriation, om de var gaaet med til Lovforslaget og senere kunde bevise, at det havde været ugørligt for Regeringen at skaffe Jord til rimelig Pris. Noget saadant foreligger imidlertid ikke, det er end ikke prøvet, det har de Herrer modsat sig. Det er derfor lovlige tidligt, forekommer det mig, at tale om, at Loven vil være værdiløs, naar ikke Ekspropriationsparagraffen følger med.

Det ærede Medlem, der er Ordfører for det radikale Venstre (N. Frederiksen), udtalte, saa vidt jeg fik fat i hans Udtalelser, at det var Grundlaget, hvorpaa Ekspropriationen foregaar, vi gaar imod. Ja, det er netop det, vi gør; thi det Princip er i sig selv galt, idet jeg gaar ud fra, at saavel den højtærede Regering som de Partier, der støtter Regeringen, i Virkeligheden vil ekspropriere i hvert Fald til fuld Erstatning. Det ærede Medlem siger, at det Grundlag, der skal være Skattegrundlaget, skal ogsaa være Grundlag for Ekspropriation. Ja, men hvis det skulde være det, burde det ogsaa være Udtryk for den virkelige Handelspris, men det er det ikke; thi medens man, naar Talen er om Ejendomsskyld, vurderer Ejendommen til, hvad den er værd i Handel og Vandel, ganske som Priserne er, saa er Forholdet et andet, naar man vurderer Landbrugsjord. Der er to Punkter, hvor man i Virkeligheden afviger fra Prisen i Handel og Vandel, idet man for det første gaar ud fra en middelstor Bondegaards Jord og for det andet gaar ud fra, at Jorden er i Middelkultur, saa hvad enten Jorden er forsømt eller er i ypperlig og dygtig Kultur, vil Prisen blive sat til det samme. Naar Jordens Beskaffenhed og Beliggenhed er den samme, ser man bort fra, om Jorden er i ypperlig Kultur, eller om den er forsømt, og det Grundlag egner sig efter min Mening ikke til at være Ekspropriationsgrundlag. Hvis de to Ting skal forenes, maa man sætte Jorden til den rene Handelspris. Jeg vil gerne spørge den højtærede Landbrugsminister, om han ikke er enig med mig i, at hvis

man et Sted, hvor Jordværdien er 100 000 Kr., for at tage et rundt Tal, eksproprierer 40 Tdr. Land til en Vurderingssum af 25 000 Kr., kan man efter Lovforslaget sige, at de 40 Tdr. Land, man tager, er noget af den bedste Jord, og sætte Værdien deraf noget højere end Værdien pr. Tønde Land af den Jord, der bliver tilbage. Værdien af Hovedparcellen bliver noget lavere, men indenfor den samlede Vurderingssum skal de Parceller, man har taget bort, sammen med Hovedparcellen, kunne udfylde de 100 000 Kr.s Jordværdi. Er det ikke den højtærede Landbrugsministers Mening, at Paragraffen skal forstaaes saaledes? Hvis det er saadan, og anderledes kan det fornuftigvis ikke være, saaledes som Paragraffen er affattet, forekommer Forholdet mig fuldkommen uretfærdigt; thi man har ikke sat Vurderingen af Jorden, saaledes som den virkelige Handelspris er, og Ministeren maa være vidende om, paa hvilket Grundlag vi vurderer, da disse Regler er fastsatte af Finansministeren. Altsaa, Regeringen er fuldkommen vidende om, at man vurderer med den middelstore Bondegaard og Jord i Middelkultur som Grundlag, altsaa ikke under Hensyntagen til den absolutte Handelsværdi, saaledes som man gør, naar Talen er om Ejendomsskyld.

Det forekommer mig, at man ikke kan gennemføre et Lovforslag, som hviler paa et saadant Grundlag. Det radikale Partis Ordfører siger, at vi havde anerkendt Princippet med Hensyn til Byggeplads og Havebrug. Ja, Ekspropriation har vi godkendt, men ingenlunde det Princip for Ekspropriation, som det ærede Medlem slaar til Lyd for. Thi det ærede Medlem ved saa udmærket godt, at Ekspropriation hverken af Byggeplads eller Haver var paa Grundlag af Jordværdien. Nej, den Ekspropriation skulde foregaa, naar det havde vist sig ugørligt for Kommunerne paa anden Vis at skaffe Jord, altsaa at købe Jord; saa blev der aabnet dem Adgang til at ekspropriere, men paa Grundlag af Forordningen af 1845, ganske paa samme Maade, som der eksproprieres ved Anlag af Baner, Havne og lignende Tilfælde, hvor der gives fuld Erstatning, for det, man eksproprierer. Det var Grundlaget for den Ekspropriation, og det havde intet som helst med det Princip at gøre, som er foreslaaet i dette Lovforslag. Det forekommer mig at være ret betimeligt, naar alle andre Veje er spærrede til at komme i Besiddelse af Byggepladser og Havebrug, at det offentlige da træder til. Det er netop det, det ærede Medlem ikke vil